

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 20 16 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

Циклова комісія з фінансів і кредиту та бухгалтерського обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

" 01. " березня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u> (код і назва спеціальності (тей))
Інститут/факультет	<u>Фаховий коледж</u> (назва інституту, факультету)

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». – Одеса: ОНУ, 2021. – 22с.

Розробники:

Борисова Лариса Євгеніївна, викладач

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з фінансів і кредиту та бухгалтерського обліку

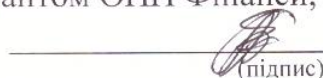
Протокол № 1 від “ 27 ” серпня _____ 2021 року

Завідувач циклової комісії

(підпис)

V.O. Fudim
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП Фінанси, банківська справа та страхування

(підпис)

(Лариса Борисова)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Фахового коледжу

Протокол № 1 від “ 27 ” серпня 2021 року

Голова НМК

(підпис)

Максимова Ю.О.

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії

Протокол № 1 від “ 23 ” серпня 2022 року

Завідувач циклової комісії

(підпис)

Лариса БОРИСОВА
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії

Протокол №   від “   ” _____ 20   року

Завідувач циклової комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 1	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Рівень вищої освіти: фаховий молодший бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		64 год.	
		у т.ч. ІНДЗ*: не передбачено	
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: «Вступ до спеціальності» фінанси, банківська справа та страхування є забезпечення ґрунтовної теоретичної і практичної підготовки студентів з питань опанування початкових знань стосовно фінансів, починаючи з рівня повсякденного життя родини, підприємства, місцевої громади до рівня українського суспільства та розвиток ключових підприємницьких та фінансових компетентностей, що стане підґрунтям для подальшого поглиблення знань в сфері фінансів, банківської справи та страхування на протязі наступних років навчання.

Процес вивчення дисципліни пов'язаний з формування у студентів наступних компетентностей:

Інтегральні компетентності (ІК):

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою якісно, так і письмово.

ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 03. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної та світової фінансових систем та їх структури.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Очікувані результати навчання. Програмні результати навчання отримані у процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН 05. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 16. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС. Формою контролю для денної форми: Залік.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: організацію системи вищої освіти в Україні; основні категорії, поняття і механізми реалізації відношень у сфері майбутньої професійної діяльності; теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості

функціонування фінансових систем; права, обов'язки і відповідальність посадових осіб, які здійснюють діяльність в сфері фінансів; розуміти зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. **вміти:** абстрактно мислити, застосовувати аналіз для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку; демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Вступ до спеціальності. Теоретичні основи фінансів та складові фінансового ринку.

Тема 1. Гроші, їх функції. Фінансове планування.

Гроші (грошові кошти, кошти). Фіатні гроші. Номінальна вартість. Готівкові кошти. Безготівкові кошти. Електронні гроші. Віртуальна валюта. Криптовалюта. Функції грошей та основні правила користування грошима. По-перше, гроші виконують функцію одиниці обліку (рахунку) або міри вартості. Гроші – це засіб обміну (платіжний засіб). Гроші – це засіб накопичення (заощадження). Гроші як засіб накопичення (заощадження). Основні правила користування грошима. Визначення власного фінансового стану. Активи та пасиви людини (родини). Оцінка поточних надходжень і видатків. Оцінка нематеріальних ресурсів. Мета фінансового планування: фінансовий план. Ухвалення фінансових рішень. Асиметричність інформації

Тема 2. Надходження та видатки (податки).

Поняття та класифікація надходжень. Грошові надходження (доходи). Трудові та нетрудові надходження. За ступенем прогнозованості надходження: регулярні, тимчасові або сезонні, випадкові. Податки. Блага та процес їх використання – споживання. Види та характеристика окремих видатків. Видатки й інфляція. Інфляція. Рівень інфляції. Споживчий кошук. Індекс споживчих. Індекс купівельної спроможності. Облікова ставка. Податки на споживання (наприклад, податок на додану вартість (ПДВ); податки на доходи; податки за користування певним майном, наприклад, якщо у власності). Цілі податків. Основні групи та види податків. Спрощений ланцюг сплати ПДВ. Податки на доходи.

Тема 3. Фінансова система: основні складові та механізм функціонування.

Фінансова система та її основні елементи. Особливе місце у фінансовій системі належить фінансовим регуляторам. Нетто-кредитори та нетто-позичальники. Канали руху коштів у фінансовій системі. Фінансові посередники та фінансові послуги. Фінансовий продукт. Ринки капіталу та ринок грошей. Основні моделі регулювання: секторальна модель, функціональна модель, консолідована (інтегрована) модель.

Національний банк України (НБУ). Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).

Тема 4. Банки та банківські послуги.

Структура банківської системи України. Банки та послуги банки надають своїм клієнтам. Поточні рахунки. Управління коштами. Національний банк України. Комерційні банки. Спрощена бізнес-модель банку. Основні види банківських послуг для населення та підприємств в Україні. Поточні рахунки. Розрахунково-касові операції. Основні умови функціонування поточних рахунків в Україні

Тема 5. Страхування.

Сутність страхування. Учасники страхуванні та чинники, що впливають на вартість страхового поліса. Страховик та страхувальник. Страхові агенти. Страховий брокер. Асистанська компанія. Страховий ризик. Страховий випадок. Страхова сума. Страхова виплата. Страхова премія. Франшиза: умовна та безумовна. Добровільне страхування та обов'язкові види страхування. Загальне (ризикове) страхування та страхування життя. Винятки зі страхових випадків.

Тема 6. Небанківські фінансові установи. Валютні операції. Платежі та платіжні системи

Різновиди небанківські фінансові установи. Фінансові компанії. Ломбарди. Кредитні спілки. Фінансовий лізинг. Лізингодавець та лізингодержувач. Валюта та валютний ринок. Види валютного курсу. Попит та пропозиція на валютному ринку. Конвертованість валюти. Золотовалютні резерви. Види та способи здійснення платежів із використанням готівки, безготівкових коштів й електронних грошей. Функціонування платіжних систем та види розрахунків. СЕП. Обробка платежу в картковій платіжній системі. Інтернет-банкінг. Мобільний та електронний гаманець. SWIFT – міжнародна система обміну фінансовими повідомленнями

Тема 7. Основи заощаджень та інвестиції.

Заощадження та інвестиції. Фінансові цілі. Заощадження та їх джерела. Зміна вартості грошей у часі заощадження. Теперішня вартість і майбутня вартість. Метод складних і простих процентів. Капіталізація процентів. Теперішня та майбутня вартість анuitету. Депозити в банку та кредитній спілці, їх різновиди. Особливості процентних ставок за депозитами. Майбутня вартість депозиту. Гарантування банківських вкладів.

Тема 8. Сутність запозичення та кредиту.

Борг і джерела запозичень. Джерела запозичення для споживчих потреб та виробних потреб підприємств. Принципи надання кредитів. Забезпечення зобов'язань позичальника за кредитом. Реальна річна процентна ставка за кредитом. Номінальна, фіксована та змінювана процентна ставка. Загальні витрати за споживчим кредитом. Реальна річна процентна ставка комісії. Комісії за кредитом. Основні види комісій за споживчими кредитами в Україні: одноразова комісія (за надання кредиту) та щомісячна комісія (за обслуговування кредиту). Методи виплати кредиту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Теоретичні основи фінансів та складові фінансового ринку						
Тема 1. Гроші, їх функції. Фінансове планування.	10	2	1			7
Тема 2. Надходження та видатки. Податки.	10	2	1			7
Тема 3. Фінансова система: основні складові та механізм функціонування.	12	2	3			7
Тема 4. Банки та банківські послуги	11	2	3			6
Тема 5. Страхування.	11	2	3			6
Тема 6. Небанківські фінансові установи. Валютні операції. Платежі та платіжні системи	12	2	3			7
Тема 7. Основи заощаджень та інвестиції.	12	3	2			7
Тема 8. Сутність запозичення та кредиту	11	3	2			6
Контрольна робота	1					1
Усього за контрольною роботою	90	18	18			54
Усього годин	90	18	18			54

5. Темі семінарських занять

Не передбачено

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1.	Тема 1. Гроші: фіатні гроші. Номінальна вартість. Готівкові кошти. Безготівкові кошти. Функції грошей. Визначення власного фінансового стану. Мета фінансового планування: фінансовий план. Ухвалення фінансових рішень. Асиметричність інформації. (Опитування / поточне тестування / розв'язання завдань)	1	
2.	Тема 2. Поняття та класифікація надходжень. Видатки й інфляція. Індекс купівельної спроможності. Облікова ставка. Податки. (Опитування / поточне тестування)	1	
3.	Тема 3. Фінансова система та її основні елементи, основні моделі регулювання... Фінансові посередники та фінансові послуги. (Опитування / поточне тестування)	3	
4.	Тема 4. Структура банківської системи України. Банки та основні	3	

	види банківських послуг для населення та підприємств в Україні. (Опитування / поточне тестування / демонстрація презентації)		
5.	Тема 5. Сутність страхування. Учасники страхування. Страховий договір: страховий ризик, випадок, сума та виплата, премія, франшиза. Добровільне страхування та обов'язкові види страхування. Винятки зі страхових випадків (Опитування / поточне тестування / демонстрація презентації)	3	
6.	Тема 6. Різновиди небанківські фінансові установи та їх основні характеристики. Валюта та валютний ринок. Види та способи здійснення платежів: готівкові та безготівкові. Вибір оптимального способу платежу (Опитування / поточне тестування / демонстрація презентації)	3	
7.	Тема 7.. Заощадження та інвестиції. Зміна вартості грошей у часі заощадження. Метод складних і простих процентів. Депозити в банку та кредитній спілці, їх характеристика. Особливості процентних ставок за депозитами. Майбутня вартість депозиту (Опитування / поточне тестування / демонстрація презентації)	2	
8.	Тема 8. Борг і джерела запозичень. Кредити для споживачів і підприємств. Реальна річна процентна ставка за кредитом та ставка комісії. Комісії за кредитом. Розрахунок загальних витрат за кредитами. Методи виплати кредиту та процентів за користування. (Опитування / поточне тестування / розв'язання задач)	2	
	Контрольна робота	1	
	Разом	19	

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1.	Історія використання різних предметів як гроші в різних країнах у різні часи. Особливості людського мислення впливають на прийняття фінансових рішень у повсякденному житті. Асиметричність інформації під час купівлі фінансових послуг. (Підготовка до семінарського заняття)	7	
2.	Охарактеризуйте трудові та нетрудові надходження. Піраміда Абрагама Маслоу. Негативний вплив на економіку країни через високий або від'ємний показники інфляції. Податки на доходи. (Підготовка до семінарського заняття/ Написання доповіді)	7	
3.	Переваги та недоліки різних моделей фінансового регулювання. Регуляторні обмеження щодо участі в певній ризиковій діяльності для фінансових установ (Підготовка до семінарського заняття/ Написання доповіді)	7	
4.	Банки та їх роль у фінансовій системі. Дебетова платіжна картка. Ліміти на здійснення видаткових операцій (Підготовка до семінарського заняття)	6	
5.	Різниця між страховим ризиком і страховим випадком. Види загального (ризикового) страхування (Опрацювання конспекту лекції)	6	
6.	Основні характеристики кредитних спілок. Основні послуги для споживачів пропонують фінансові компанії в Україні.	7	

	Найпопулярніша міжнародна система електронних грошей є система PayPal. Особливості інтернет-банкінгу. (Опрацювання конспекту лекції)		
7.	Реальна безризикова процентна ставка. Інститути спільного інвестування. Криптовалюта. Біржі та позабіржовий ринок Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. (Опрацювання конспекту лекції)	7	
8.	Кредитоспроможність підприємств, особливості та різниця з кредитоспроможністю фізичної особи. Передумови та чинники запозичення. Кредитний договір: його сутність та особливості. Паспорт споживчого кредиту. (Опрацювання конспекту лекції/підготовка до поточного тестування)	6	

*До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації, рішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування; підготовка до контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 4
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 4
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 2
- Поточне тестування за темами	від 0 до 2
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 30

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1-2 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	3-4 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (доповіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1-2 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	3-4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та/або розрахунками, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.

Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність та демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, допускаючи при цьому суттєві або часткові неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано, менш ніж 15% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 45% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - повні та обґрунтовані.
Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	0-1 бали	Відповідь на запитання правильна.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Гроші та їх еволюція
2. Форми грошей в обігу
3. Функції грошей та основні правила користування грошима.
4. Фінансові цілі. Мета фінансового планування
5. Ухвалення фінансових рішень
6. Форми зайнятості. Порядок формування винагороди
7. Безперервність покращення професійних знань і навичок. Побудова кар'єри
8. Поняття та класифікація надходжень. Характеристика окремих видів надходжень
9. Суть і причини виникнення видатків
10. Види та характеристика окремих видатків. Видатки й інфляція
11. Мета обліку та прогнозування надходжень і видатків
12. Види бюджету на прикладі особистого (сімейного).
13. Податки та їх види. Податки на споживання.
14. Фінансова система та канали руху коштів

15. Фінансові посередники та фінансові послуги
16. Ринки капіталу та ринок грошей
17. Регулювання діяльності фінансових посередників
18. Суть банків та банківські послуги.
19. Види банківських послуг. Основні чинники вибору банку.
20. Поточні рахунки. Платіжні картки
21. Відкриття, користування та контроль за поточним рахунком
22. Сутність функціонування страхування та його необхідність.
23. Учасники страхових відносин
24. Форми страхування. Умови договору страхування.
25. Готівкові розрахунки. Безготівкові платежі
26. Платежі з використанням електронних грошей
27. Платіжні системи. Карткові платіжні системи
28. Міжнародні міжбанківські платежі.
29. Ломбарди. Кредитні спілки. Фінансові компанії.
30. Лізинг і лізингодавці
31. Валюта, валютний курс і валютний ринок. Конвертованість валют і золотовалютні резерви
32. Заощадження та інвестиції. Форми заощаджень, інвестиції та інфляція
33. Зміна вартості грошей у часі.
34. Депозит і його види.
35. Особливості процентних ставок за депозитами. Гарантування банківських вкладів.
54. Інвестиції: їх сутність.
55. Дохідність фінансових інструментів.
56. Борг і джерела запозичень
57. Кредити для споживачів і підприємств.
58. Забезпечення зобов'язань позичальника за кредитом.
59. Основні поняття кредитування.
60. Проценти та номінальна процентна ставка.
61. Комісії за кредитом.
62. Загальні витрати за споживчим кредитом і реальна річна процентна ставка
63. Платежі за послуги інших осіб.
64. Методи виплати кредиту.
65. Кредитоспроможність і кредитна історія
66. Кредитний договір. Зміна умов договору, відмова від договору та дострокове повернення кредиту.
67. Відповідальність позичальника у випадку порушень договору.
68. Основні кредитні продукти для споживачів та кредит без застави.
69. Поняття та види ризиків. Схильність до ризику
70. Етапи та способи управління ризиками
71. Фінансове шахрайство та його різновиди.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Поточний та періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
8 балів	8 балів	9 балів	9 балів	9 балів	9 балів	9 балів	9 балів	100 балів
Поточний контроль у формі тестування за змістовним модулем 1: 70 балів								
Разом за змістовним модулем 1: 30 балів								
Разом з контролем: 100 балів								

T1, T2 ... T8 – теми лекцій

* Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові завдання для контрольних робіт складаються з тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 1 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для ОК загальноосвітньої підготовки	для заліку
98-100	A	12	зараховано
94-97		11	
90-93		10	
85-89	B	9	
80-84	C	8	
75-79		7	
70-74	D	6	
65-69	E	5	
60-64		4	
52-59	FX	3	не зараховано з можливістю повторного складання
44-51		2	не зараховано з можливістю повторного складання
35-43		1	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала /Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	90 – 100 / A/ 10-12	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід.
Добре	85 – 89 / B/ 9	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
Добре	75 – 84 / C/ 7 - 8	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Задовільно	70 – 74 / D / 6	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
Задовільно	60 – 69 / E / 4-5	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не задовільно з обов'язкови	35 – 59 / FX /	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні

м повторним вивченням дисципліни	1- 3	помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- мультимедійні презентації.

14. Рекомендована література.

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121 зі змінами від 09.02.2019, підстава - 2491-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про Національний банк України: Закон України від від 20.05.1999 р. № 679- XIV зі змінами від 07.02.2019, підстава - 2473-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
3. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р., Зі змінами від від . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
4. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94, зі змінами від 19.04.2014, підстава - 1170-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>
5. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III зі змінами від 07.02.2019, підстава - 2473-VIII. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
6. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник. авт. кол.; К., 2019. 272 с.
7. Адамик Б.П., Національний банк і грошово – кредитна політика. Тернопіль: Карт – бланш, 2002. 278 с.
8. Банківська система: навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання/ Андрєєва О.В. К.:ДЕТУТ, 2015. 223 с.
9. Прасолова С.П. Кредитування і контроль: Навч. посібник. К.: Ліра, 2008. 202 с.
10. Фінанси: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОН/ За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. К., 2012. 687 с.
11. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с

Додаткова

1. Чайковський Я.І. Платіжні системи: навч. посібник. Тернопіль: Картбланш, 2006.210 с.
2. Борисова Л.Є., Колесник О.О. Децентралізація грошового обігу: чи є майбутнє у приватних грошей? *Збірник наукових праць «Проблеми системного підходу в економіці»*. 2019. 6(74). Т.3. С. 56-61

3. Борисова Л.Є., Колесник О.О. Банківський бізнес в епоху цифрової економіки *Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»*. 2019. 47 (Ч.2). С. 62-68
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556 УІІ зі змінами. Відомості Верховної ради 2014 №37-38.
5. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII зі змінами від 08.07.2018, підстава - 2469-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
6. Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/about/refactoring/develop-strategy>

Електронні інформаційні ресурси

1. Урядовий портал.URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національного банку України.URL: <http://www.bank.gov.ua/>
3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт рейтингового агентства «Кредит-рейтинг». URL: Режим доступу : <http://www.credit-rating.com.ua>
6. Офіційний сайт Національного платіжної системи «Простір»: <https://prostir.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
8. Мінфін: фінансовий портал.URL: <https://minfin.com.ua>

Плани практичних занять
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансів та складові фінансового ринку

Практичне заняття 1.

Тема 1. Гроші. Готівкові та безготівкові кошти. Функції грошей Визначення власного фінансового стану. Мета фінансового планування: фінансовий план. Ухвалення фінансових рішень. Асиметричність інформації.

Питання для обговорення:

1. Гроші та їх еволюція
  2. Форми грошей в обігу
  3. Функції грошей та основні правила користування грошима.
  4. Фінансові цілі
  5. Мета фінансового планування
- Опитування, поточне тестування за темою 1.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Поняття та класифікація надходжень. Видатки й інфляція. Індекс купівельної спроможності. Облікова ставка. Податки.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація надходжень
  2. Характеристика окремих видів надходжень
  3. Надходження та податки
  4. Суть і причини виникнення видатків. Їх види та характеристика.
  6. Видатки й інфляція.
  7. Податки та їх види (податки на споживання та доходи)
- Опитування, поточне тестування за темою 2.

Практичне заняття 3.

Тема 3. Фінансова система та її основні елементи, основні моделі регулювання. Фінансові посередники та фінансові послуги.

Питання для обговорення:

1. Фінансова система та канали руху коштів
  2. Фінансові посередники та фінансові послуги
  3. Ринки капіталу та ринок грошей
  4. Регулювання діяльності фінансових посередників
- Опитування, поточне тестування за темою 3.

Практичне заняття 4.

Тема 4. Структура банківської системи України. Банки та основні види банківських послуг для населення та підприємств в Україні.

Питання для обговорення:

1. Суть банків та банківські послуги.
  2. Види банківських послуг
  3. Основні чинники вибору банку.
  4. Поточні рахунки
  5. Платіжні картки
  6. Відкриття, користування та контроль за поточним рахунком
- Опитування, поточне тестування за темою 4.

Практичне заняття 5.

Тема 5. Сутність страхування. Учасники страхування. Страховий договір: страховий ризик, випадок, сума та виплата, премія, франшиза. Винятки зі страхових випадків

Питання для обговорення:

1. Сутність функціонування страхування та його необхідність.
2. Учасники страхових відносин
3. Форми страхування
4. Умови договору страхування.

Опитування, поточне тестування за темою 5

Практичне заняття 6.

Тема 6. Різновиди небанківські фінансові установи та їх основні характеристики. Валюта та валютний ринок. Види та способи здійснення платежів: готівкові та безготівкові. Вибір оптимального способу платежу

Питання для обговорення:

1. Ломбарди. Кредитні спілки
2. Лізинг і лізингодавці. Фінансові компанії.
4. Валюта, валютний курс і валютний ринок
5. Конвертованість валют і золотовалютні резерви
6. Платіжна система, її складові, види розрахунків. Карткові платіжні системи

Опитування, поточне тестування за темою 6.

Практичне заняття 7.

Тема 7. Заощадження та інвестиції. Зміна вартості грошей у часі заощадження. Метод складних і простих процентів. Депозити в банку та кредитній спілці, їх характеристика. Особливості процентних ставок за депозитами. Майбутня вартість депозиту.

Питання для обговорення:

1. Заощадження та інвестиції.
2. Зміна вартості грошей у часі.
3. Депозит і його види
4. Банківські депозити. Особливості процентних ставок за депозитами

Опитування, поточне тестування за темою 7

Тема 8. Борг і джерела запозичень. Кредити для споживачів і підприємств. Реальна річна процентна ставка за кредитом та ставка комісії. Комісії за кредитом. Розрахунок загальних витрат за кредитами. Методи виплати кредиту та процентів за користування.

Питання для обговорення:

1. Борг і джерела запозичень. Основні поняття кредитування.
2. Кредити для споживачів і підприємств.
3. Забезпечення зобов'язань позичальника за кредитом.
4. Проценти та номінальна процентна ставка.
5. Комісії за кредитом. Загальні витрати за споживчим кредитом і реальна річна процентна ставка.

Платежі за послуги інших осіб.

6. Методи виплати кредиту.

Опитування, поточне тестування за темою 10

Контрольна робота за змістовим модулем 1.

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу:

1. Гроші та їх еволюція
2. Форми грошей в обігу. Функції грошей та основні правила користування грошима.
3. Фінансові цілі. Мета фінансового планування. Ухвалення фінансових рішень.
4. Поняття та класифікація надходжень
5. Суть і причини виникнення видатків
6. Види та характеристика окремих видатків

7. Видатки й інфляція
8. Податки та їх види.
9. Фінансова система та канали руху коштів
10. Фінансові посередники та фінансові послуги
11. Ринки капіталу та ринок грошей
12. Регулювання діяльності фінансових посередників
13. Суть банків та банківські послуги.
14. Поточні рахунки. Відкриття, користування та контроль за поточним рахунком
15. Платіжні картки
16. Сутність функціонування страхування та його необхідність.
17. Учасники страхових відносин
18. Форми страхування
19. Готівкові та безготівкові розрахунки.
20. Платежі з використанням електронних грошей
21. Платіжні системи та карткові платіжні системи
22. Міжнародні міжбанківські платежі.
23. Ломбарди. Кредитні спілки
24. Лізинг і лізингодавці. Фінансові компанії.
25. Валюта, валютний курс і валютний ринок
26. Конвертованість валют і золотовалютні резерви
38. Заощадження та інвестиції. Форми заощаджень, інвестиції та інфляція
39. Зміна вартості грошей у часі
40. Депозит і його види. Гарантування банківських вкладів.
41. Особливості процентних ставок за депозитами
42. Борг і джерела запозичень
43. Кредити для споживачів і підприємств.
44. Основні поняття кредитування.
45. Проценти та номінальна процентна ставка. Комісії за кредитом.
46. Загальні витрати за споживчим кредитом і реальна річна процентна ставка
47. Платежі за послуги інших осіб.
48. Методи виплати кредиту.
49. Кредитоспроможність і кредитна історія

Додаток 2

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами
поточного, періодичного та підсумкового контролю**

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Гроші. Готівкові та безготівкові кошти. кошти. Функції грошей Визначення власного фінансового стану. Мета фінансового планування: фінансовий план. Ухвалення фінансових рішень. Асиметричність інформації.	0 – 4 (опитування) 0-2 (розв’язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-8
Тема 2. Поняття та класифікація надходжень. Видатки й інфляція. Індекс купівельної спроможності. Облікова ставка. Податки.	0 – 4 (опитування) 0-2 (розв’язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-8
Тема 3. Фінансова система та її основні елементи, основні моделі регулювання. Фінансові посередники та фінансові послуги.	0 – 4 (опитування) 0 - 2 (розв’язання задач) 0 - 2 (поточне тестування)	0-9
Тема 4. Структура банківської системи України. Банки та основні види банківських послуг для населення та підприємств в Україні.	0 – 3 (опитування) 0 – 4 (доповідь та/ або демонстрація презентації) 0 - 2 (поточне тестування)	0-9
Тема 5. Сутність страхування. Учасники страхування. Страховий договір: страховий ризик, випадок, сума та виплата, премія, франшиза. Винятки зі страхових випадків	0 – 3 (опитування) 0 – 4 (доповідь та/ або демонстрація презентації) 0 - 2 (поточне тестування)	0-9
Тема 6. Різновиди небанківські фінансові установи та їх основні характеристики. Валюта та валютний ринок.	0 – 3 (опитування) 0 – 4 (доповідь та/ або демонстрація презентації) 0 - 2 (поточне тестування)	0-9
Тема 7. Види та способи здійснення платежів: готівкові та безготівкові. Платіжна система. Інтернет-банкінг. Мобільний та електронний гаманець.	0 – 3 (опитування) 0 – 4 (доповідь та/ або демонстрація презентації) 0 - 2 (поточне тестування)	0-9
Тема 7.. Заощадження та інвестиції. Зміна вартості грошей у часі заощадження. Метод складних і простих процентів. Депозити в банку та кредитній спілці, їх характеристика. Особливості процентних ставок за депозитами. Майбутня вартість депозиту	0 – 3 (опитування) 0 – 4 (доповідь та/ або демонстрація презентації) 0 - 2 (розв’язання задач)	0-9
Тема 8. Борг і джерела запозичень. Кредити для споживачів і підприємств. Реальна річна процентна ставка за кредитом та ставка комісії. Комісії за кредитом. Розрахунок загальних витрат за кредитами. Методи виплати кредиту та процентів за користування.	0 – 3 (опитування) 0 – 4 (доповідь та/ або демонстрація презентації) 0 - 2 (розв’язання задач)	0-9
Підсумковий контроль Контрольна робота	0-30	0-30
Загалом сума балів		0 - 100

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 2
- Поточне тестування за темами	від 0 до 2
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота (у формі тестування)	Від 0 до 10
Підсумковий контроль:	
- Усний іспит (відповідь на 3 питання екзаменаційного білету)	Від 0 до 40

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Фінанси — специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 2. Історичний характер фінансів, їх генезис. Фінанси – специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна категорія. Необхідність фінансів в умовах товарного господарства.	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 3. Сутність та завдання фінансової політики. Суб'єкти фінансової політики. Складові фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Напрями реалізації фінансової політики	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 4. Економічна сутність і функції податків. Становлення та розвиток податкової системи України. Принципи оподаткування: їх зміст. Склад та структура податкової системи.	0 – 2 (обговоренні проблемних питань) 0-2 (розв'язання задач) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 5. Економічна природа і суть бюджету. Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх класифікація. Розподільна і контрольна функції бюджету. Субвенції, субсидії, дотації, їх значення в збалансуванні бюджетів різних рівнів. Бюджетний процес, його поняття, основні елементи. Бюджетний дефіцит.	0 – 2 (обговоренні проблемних питань) 0-2 (розв'язання задач) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Контрольна робота	0-7 (1 бал за кожен правильну відповідь тестового завдання)	0-7
Змістовий модуль 2.		
Тема 6. Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Суб'єкти страхових відносин: страховик, страхувальник, застрахований вигодонабувач. Форми і методи страхового захисту. Класифікація страхування за	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання задач) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6

об'єктами і за ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування.		
Тема 7. Сутність фінансового ринку, його роль у мобілізації і розподілі фінансових ресурсів. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Структура та суб'єкти фінансового ринку. Ринок фінансових послуг, його роль у функціонуванні економічної системи. Види фінансових послуг.	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 8. Фінанси підприємств, організацій, установ як вихідна ланка фінансової системи. Сутність фінансів суб'єктів господарювання, їх функції та основні принципи організації (власні й залучені кошти). Грошові надходження підприємств, їх склад, економічна характеристика й класифікація. Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності. Фінансовий стан підприємства, його оцінка, санація і банкрутство підприємств.	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання задач) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 9. Економічна природа і призначення міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс, його види і форми. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність. Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку.	0 – 2 (обговоренні проблемних питань) 0-2 (розв'язання задач) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Тема 10. Теоретичні основи фінансового менеджменту. Головна мета фінансового менеджменту у сфері державних фінансів. Мета фінансового менеджменту суб'єкту господарювання, його завдання. Стратегія фінансового менеджменту державних фінансів. Фінансове планування на підприємстві. Стратегія і тактика фінансового менеджменту на підприємстві.	0 – 2 (опитування) 0-2 (розв'язання ситуаційних завдань) 0 - 2 (поточне тестування)	0-6
Контрольна робота	0-8 (1 бал за кожну правильну відповідь тестового завдання)	0-8
Підсумковий контроль: Усний іспит (відповідь на 3 питання, які входять до екзаменаційного білету)	0 – 10 (відповідь на перше питання) 0 – 10 (відповідь на друге питання) 0 – 10 (відповідь на третє питання)	0-30
Загалом сума балів		0 - 100